

Noticiari del mes de març

Nova presidència.—Per renúncia del senyor Francesc de P. Maspons i Anglasell, ha estat designat el senyor Joaquim Saltor i Madorell per a exercir la presidència de la «Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya».

Obituari.—Darrerament, han mort els socis del CENTRE senyors Francesc de P. Blanch i Sintas, i Antoni Baxeras i Font (q. e. p. r.).

En trametre a llurs respectives famílies el nostre sentit condol, hem de remarcar la doble pèrdua que representa per al CENTRE el traspàs del senyor Blanch, la tasca benemèrita del qual des de la Vice-presidència de la Junta Directiva, que un altre temps havia desempenyat, farà servir el seu record entre el dels més preclars col·laboradors de la nostra entitat.

Socis ingressats durant el primer trimestre de 1932.—Modest Gual i Mora, Claudi Biern i Oliba, Albert Casanellas i Tarrós, Francesc Roviroa, Raimond Arderiu i Pallarols, Lluís Busquets i Giró, Joan Coma i Pascual, Carles de Chopitea i Uthhoff, Antoni de Prades i Escolà, Ramon Carulla i Valls, Lluís Prats i Goday, Lluís Rigat, Josep M.ª Ferran i Andreu, Jaume Ballart i Estert, Enric Sabater i Buxons, Eusebi Bosch i Bierge, Agustí Palau i Claveres, Lluís Girau i Iglésies, Eusebi Casanelles i Ibars, Carles Usandizaga i Grasset, Xavier Rodés i Sisternes, Marian González i Salas, Ricard Cots i Bofarull, Francesc Segalà i Torres, Jordi Gaillard i Charousset, Salvador Euras i Sonet, Francesc de P. Mascaró i Porcar, Marcel Giró i Marsal, Bartomeu Puig i Oliveras,

Frederic Trullàs i Vila, Francesc Brossa i Palau, Enric Múnera i Marcet, Josep Zamorano i Albiñana, Ramon Goula i Costa, Isidre Figueras i Colomer, Moisès Morros i Padró, Manuel Font i Marsà, Josep Figueras i Colomer, Joaquim Arañó i Pratmarsó, Cecília Par i Balcells, i Antoni Masferrer i Rovira.

CONFERÈNCIES

Importància que té per a Catalunya la veritat de la descoberta d'Amèrica. - La genealogia de Colom.—El soci senyor Ricard Carreres i Valls va donar, el dia 4, la seva anunciada conferència sobre l'esmentat tema.

Són pocs, digué, els qui coneixen la Història de Catalunya amb relació a l'Amèrica i menys els qui han besllumat la transcendència històrica i política que tenen els estudis sobre aquesta qüestió. Sortosament, sembla iniciar-se una reacció. A «La Publicitat» del 28 de febrer prop passat hom podia llegir un bell article de l'historiador En Rovira i Virgili, en el qual ben clar exposa que l'exclusió dels catalans en el comerç d'Índies, és un greuge històric fet a Catalunya més important que el del compromís de Casp.

Amb el testament d'Isabel, l'actuació del seu marit Ferran i la successiva política anti-catalana de la monarquia espanyola entronitzada per aquells Reis Catòlics, Catalunya veié interrompuda per segles l'admirable tasca colonitzadora que, en barrar-se-li l'Orient, hauria prosseguit a Amèrica. Certament, allí no es parlaria solament la llengua castellana i Catalunya veuria estesa la seva com passa al Brasil. Certament també, que a Amèrica potser no coneixerien solament la copiosa legislació d'Índies, i certament també que Castella no hauria regat de sang tants territoris com conquistava, però que no colonitzava. Catalunya almenys hauria compartit aquesta tasca, es podria parlar en veritat de la colonització espanyola d'Amèrica, i aquella unitat nacional, que és en els llibres però no en els pobles ni en la vertadera història, podríem potser proclamar-la avui, com la de Portugal i com la de la pròpia Amèrica.

El gran Ideal Ibero-Amèrica, no és cap utopia. Ho és l'Hispano-Amèrica, perquè radica en el fet fals d'una Amèrica espanyola. A Amèrica hi ha exclusivament una descoberta catalana i unes colonitzacions castellanques i portugueses. Aquesta és l'única veritat. Hi ha greuges i motius de gratitud de l'Amèrica llatina en-

vers els castellans. Respecte de Catalunya, pot haver-hi el deure de gratitud de la descoberta i àdhuc potser el de la seva llibertat, que realment s'enllaça amb la lliure entrada dels catalans en el comerç d'Índies a l'època de Carles III.

Així es comprèn la importància que tenen els estudis sobre Amèrica. Un detall com el de l'origen de Colom esdevé transcendent. A Amèrica s'hi fixen, i el nom de Catalunya va recobrant a poc a poc el lloc que li correspon en la història dels pobles.

LA GENEALOGIA DE COLOM

Explicà la dificultat de sentar afirmacions concretes en determinats temes històrics com el de la família i bressol de Colom. A mi - digué - m'han criticat, perquè un dia he expressat que Colom seria de l'Empordà, i un altre dia de Tortosa, d'Urgell o de Barcelona. Aquesta crítica és justa si el meu criteri de la Història fos el clàssic, que reputa sentències el que diuen els historiadors, però la història subjecta la crítica i la investigació, es sempre revisional. Cal, únicament, valuar les dades en el moment d'expressar la pròpia opinió, i mai per por d'una rectificació no abstenir-se de dir el que hom creu en l'estat actual de les seves coneixences. Les opinions engendren la crítica, amb aquesta es fomenta la investigació i així ens apropem cada vegada més a la veritat, fi suprem de les aspiracions humanes. Jo - afegí - he treballat a la llum del dia. Dada que he tingut, l'he publicat i, àdhuc, he expressat la vàlua que li donava. No m'ha dolgut que els altres s'aprofitessin de les meves dades, ni l'ésser objecte de crítiques. No he perseguit altra finalitat que la de contribuir a la descoberta de la veritat sobre la família i el bressol de Colom, i poc m'ha importat que sigui jo o un altre el qui definitivament la trobi.

A la conferència del Col·legi Notarial, vaig presentar dades importantíssimes, les quals ens han permès construir el quadre genealògic de la gran família dels nobles Colom de Barcelona, com és de veure en la transcripció que presento del mateix. Ultra les persones de la família que coneixíem en donar aquella conferència, hem pogut afegir-hi Constança Colom i Muntrós, i tenim es estudi una Beatriu Coloma, germana de Joan Colom i Marimon, així com un Guillem Colom, marit de Brígida de Gurb, entre d'altres, la qual cosa vol dir que el quadre s'ha de completar.

Sempre he dit que a manca d'una declaració autèntica de Cristòfor Colom o dels seus germans relativa a llur origen, els seus

actes són els que, primordialment, cal tenir en compte per tal de solucionar el problema. La solució Tortosa, la dóna el genovisme dels Colom, les paraules de Cristòfor relatives a Tortosa i la seva devoció a la Verge de la Cinta, ultra les probades relacions de l'ardiaca Colom, i àdhuc els Muntrós, amb aquella ciutat.

La solució Verdú, o els seus voltants com Tàrrega, Ciutadilla o Pavia, la dóna l'heràldica dels Ramon, l'enemistat de Colom amb Bobadilla, i àdhuc, potser, l'amistat amb Beatriu de Bobadilla, ja que tots semblen emparentats amb Roderic, capità de Verdú i marit d'una Cabrera, i, sobretot, l'existència de Pavia, on degué passar la infància el descobridor; com també la dóna l'acreditada relació dels nobles Colom en aquells indrets, tant si ens referim a Guillem, procurador de Bernat Miquel, com a Francesc, pel seu testament i el de Miquel Bonany, com a Joan, pels seus afers amb Bernardí de Guimerà, a Ciutadilla, com al propi Lluís, enllaçat amb els Muntrós. Això no obstant, la recent troballa d'altres documents pot apropar-nos encara més a la veritat. Em refereixo a l'indiscutible lligam entre Badalona i aquests nobles Colom, que les meves novíssimes investigacions acrediten. Les possessions dels Colom, a Badalona, vénen de lluny. Potser del pare de Guillem Colom, canviador, es deriva la fundació de Montalegre.

És positiu, que els drets de la parròquia que posseïa l'ardiaca Francesc li provenien del seu pare Jaume, el qual els adquirí del seu pare Guillem, i aquest ja els tenia abans de l'any 1429. Ultra el Mas Oller i el Mas Sunyol, aquest ardiaca posseïa també el Mas Morata que, en 20 d'abril de 1453, va establir a Salvador Bel. El 15 de febrer de 1474, el seu germà Joan establí, a favor de Jaume Leget, unes propietats de Badalona, les quals llindaven amb Masnou i amb el Mas de Joan Mathes. L'existència a la Biblioteca Colombina de Sevilla del manuscrit *Practiques e costums de la Rectoria de Badalona* (est. Z., tab. 133, n.º 44), el qual, evidentment, degué ésser dels Colom; l'ésser Galceran Carbó prior de Montalegre i alhora procurador de Bernat Boil, en el precís moment que aquest, amb Cristòfor Colom, degué organitzar la segona expedició d'Indies, i el nom de Montalegre d'una possessió dels Colom a l'Espanyola, són detalls tan extraordinaris que obliguen a una meditació serena per part de tot historiador. Són referències tan personals i tan relligables amb les altres, que fóra temerari negligir-les.

L'interessant, és deixar sentat que Cristòfor Colom fou de la família dels nobles Colom, de Barcelona. En l'estat actual de les

coneixences, el creiem fill del bastard Francesc Colom, perquè és l'únic noble de la família que no podia llegar-li les armes pròpies dels Colom. Solament per deduccions hem suposat aquest Francesc identificable amb el seu homònim de Verdú, i les mateixes deduccions ens han fet presumir que la seva muller Margarida pogués dir-se Ramon. Com sigui que el llinatge Colom coexistia amb el de Ramon, a Verdú, a Barcelona i a Mallorca, tal com dic en la Memòria presentada a l'Acadèmia de la Història, no podem pronunciar cap sentència definitiva, i molt menys incórrer en l'error d'identificació d'homònims. Les dades fonamentals d'aquesta genealogia no permeten dubtar que ens trobem davant de la vertadera família de Cristòfor Colom, i que la ciència històrica disposa d'una gran suma de documents inèdits, els quals simplifiquen enormement la investigació per tal d'arribar a la veritat absoluta d'un dels extrems més importants de la Història de Catalunya.

Excursió a Andalusia: Sevilla.--El senyor Francesc Blasi i Vallespinosa donà una conferència, el dia 11, en la qual explicà una excursió per terres andaluses, i dedicà una especial atenció a Sevilla. El senyor Blasi il·lustrà la seva conferència amb nombroses projeccions, amb les quals l'auditori pogué admirar el tipisme andalús.

SECCIO DE FOTOGRAFIA

Durant aquest mes la Secció de Fotografia ha fet les següents excursions: el dia 13, a Caldetes, Montal i Canyamars; els dies 19 i 20, a Tàrrega, Agramunt, Artesa de Segre i Santa Maria de Meià; i els dies 27 i 28, a Cardona, Solsona i Santuari del Miracle.

AGRUPACIÓ DE CINEISTES

Durant el mes de març s'han projectat, amb gran èxit, els films presentats a la segona part del I Concurs Català de Cinematografia Amateur, o sigui, a l'«Escola de Reportatge», i les sessions del fall s'han descabdellat en la següent forma:

DIMARTS, DIA 1 DE MARÇ

Premi Cuyàs, S. en C.—Guanya «Sitges, platja d'or»; és un film de 9½ m/m sobre la nostra vila marítima, amb vistes de la mar molt ben aprofitades.

Lluitava amb «Cabdell», un viatge a l'Àfrica. S'hi veuen coses molt interessants, i tot i reconèixer que se surt del tema, el Jurat en vol fer esment.

Premi Successors de Valls Cortés: Copa Bolex-Paillard.—Es presenten films dels dos tamanyos, se separen i queden els de 16 m/m traslladats al tema *Catalunya i els Esports* de l'«Escola de Reportatge».

Queden lluitant els lemes «Vora voreta la mar» i «Cinema i excursió fa pàtria», tres bobines plenes de fotografies perfectes i en extrem agradables, especialment les de les voreres de l'Ebre. El Jurat adjudica el premi al segon d'aquests lemes.

DIMARTS, DIA 8 DE MARÇ

Premi Casa Sabat.—Entre «La Volada» i «Turisme» el Jurat s'inclina per l'últim. És un film de 16 m/m, en una bobina, tot ple de moviment extern i saturat de cinema.

DIMARTS, DIA 15 DE MARÇ

Medalla d'Honor del Centre. Tema: El Folklore a Catalunya.—Venç «Del meu Arxiu», dues bobines de 9½ m/m, d'un calendari barceloní, amb records de diversos esdeveniments de la nostra ciutat.

Lluitava amb «Costums de la nostra terra» i «Esclats de Joia».

Medalla d'Honor del Centre. Tema: Catalunya i els Esports.—Tamany 9½ m/m.—El Jurat acorda separar els dos tamanyos de films rebuts, es passen els de 9½ i resulta guanyador «Esquí. Auca dels Esports de Neu a La Molina», una reeixida adaptació de la nostra Auca, amb detalls interessants i graciosos, que, com aquell, descriuen amb detall una anada a La Molina.

Lluitava amb «Lliscant».

DIMARTS, DIES 22 I 29 DE MARÇ

Premi Agfa-Foto, S. A.—Solament es presenta un lema, i, després d'ésser projectat, el Jurat acorda concedir-li el premi, puix que, pels seus mèrits, n'és mereixedor.

El lema és «La dansa més bella», una bobina de 16 m/m, simbòlica de la nostra dansa.

Medalla d'Honor del Centre. Tema: Catalunya i els Esports. Tamany 16 m/m.—*Copa del Centre. Tema: Excursions per Catalunya.*—*Copa Victor.*—Degut al gran nombre de lemes rebuts s'acorda passar-los en dues sessions.

Els premis a concedir, ultra la Medalla d'Honor del Centre, són doncs la *Copa del Centre*, tal com explicàrem en el BUTLLETÍ anterior, i la *Copa Victor*, la qual, per haver quedat sense concursants, el Jurat ha cregut convenient adjudicar-la a aquest tema, com més semblant al que s'oferia l'esmentada copa.

Havent-se destacat tres grups de pel·lícules, el Jurat distribueix els premis en la següent forma:

Medalla d'Honor del Centre.—«Aire lliure», com la millor de caire esportiu. Una bona bobina, de la qual destaquen uns *ralentis* deliciosos.

Copa del Centre.—«La Vall d'Aran», com la millor d'excursions. Un film suau d'aquella vall tranquil·la.

Copa Victor.—«Pirenenques», com la millor de caire d'esports de neu. Uns paisatges nevats, impressionants, presos amb una traça extraordinària.

Les altres presentades portaven per lema: «Els que més m'agraden», «En els dominis de la pell de foca», «Vora els estanys de Sant Maurici», «Muntanyenques», «C. E. C.» i «Camping a la Vall d'Astós».

També se celebrà la sessió privada de desempat anunciada en el nostre anterior BUTLLETÍ. El *Premi Pathe-Baby* fou adjudicat al lema «Excursions per l'Alt Bergadà». Al lema «Neu, neu i sempre neu», donats els seus mèrits fotogràfics, se li atorga una de les dues *Medalles* rebudes de l'*Atracció de Forasters*.

Per als quatre dimarts d'abril podem preveure un èxit segur, donat el nombre de bobines rebudes. Amb aquestes quatre sessions de fall clourem el I Concurs Català de Cinematografia Amateur.

Per a l'«Escola d'Argumentació», s'han rebut les següents pel·lícules:

EN TAMANY DE 9¹/₂ M/M

Innocència	1 bobines
Pandilla	2 »
1920	3 »
Jop	2 »
Fusta de pi	1 »
La iniciativa de l'aficionat està limitada pels fins econòmics	2 »
Cabdell	1 »
100 metres d'humorisme.	1 »
Un conte d'Edgard Allan Poe	1 »
Fums de Glòria	2 »

EN TAMANY DE 16 M/M

Un film senzill	3 bobines
L'illa deserta	4 »
Indis.	2 »
Aigua	1 »
Goya	1 »

Films de color

Notas de color	1 bobines
Del norte	3 »

A més, s'ha rebut una pel·lícula que té per lema «Le Carrefour», tramesa pel Club de Cineistes de Bèlgica amb obció al *Premi extraordinari del Centre*.

Les projeccions d'aquests films s'efectuaran els dies 13, 19 i 26 del corrent mes d'abril, a les 10 de la nit.

SECCIÓ D'ESPORTS DE MUNTANYA

Durant el mes de març aquesta Secció ha realitzat les curses i excursions següents: Dies 5 i 6, a Núria, Puigmal, pas dels Lladres i La Molina. Dia 6, a Camprodon (pràctiques d'esquí); Cam-

pionat de Catalunya d'Esquí fons a les pistes de La Molina. Dies 12 i 13, Campionat d'Espanya fons i salts a les pistes de La Molina. Dies 19 i 20, a Núria i Ull de Ter; al Puigllançada. Dia 20, participació en la cursa de descens de Nou Creus organitzada pel Centre Excursionista Rafel de Casanova; a Viladrau, Matagalls, Sant Marçal i Arbúcies. Dies 19 al 28, a la Vall d'Aran, sota el següent itinerari: dia 19, Barcelona, Toulouse; dia 20, Marignac, Arties, vall del Valarties, refugi de la Restanca; dia 21, ascensió al Tuc del Montarto d'Aran; dia 22, mal temps, excursió a l'estany de Mar; dia 23, ascensió al Tuc de l'Estany, vall de Valarties, Arties, Salardú; dia 24, Bajerque, vall de l'Inyola, cabanes de les mines de Liat; dia 25, ascensió al Tuc de la Serra, cabanes de les mines de Liat, serra de Pica Palomera; dia 26, cabanes de Liat, vall de l'Inyola, Bajerque, Salardú; dia 27, port de la Bonaigua, pic Cigalera, refugi de les Ares, Esterri d'Aneu; dia 28, Barcelona. Dies 24 al 28, a Benasc, La Renclusa, pic d'Aneto, La Renclusa, Benasc, Barcelona. Dies 26 al 28, a Núria, Nou Creus i Puigmal; a la vall de Campcardós, pic Negre d'Embalira, Soldeu, Portella de Siscaró, vall de Siscà, Hospitalet i Bourg Madame; a la vall de Campcardós, Portella Blanca, Pic sense nom (altitud aproximada 2.750 m.), portella de Joan Antoni, Soldeu, Portella Siscaró, vall de Siscà, Hospitalet i Bourg Madame.

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA I HISTORIA

Els actes portats a terme per aquesta Secció durant el mes de març, han estat els següents:

Els dies 2 i 9, el senyor Frederic Damians donà dues interessants conferències sobre *Selenologia*, o més pròpiament Selenotopografia, puix que tractà de la topografia de la Lluna. Fèu una detallada descripció de la superfície d'aquest satèl·lit, i projectà un nombre considerable de diapositives, les quals donaren una idea claríssima dels imponents i desolats paisatges de l'astre, en el qual la vida és extingida, i on és impossible, segons general creença, l'existència d'éssers vivents. La conferència del senyor Damians fou un estudi de vulgarització que, en fugir de l'aridesa pròpia de tota disciplina científica, resultà agradosament entretinguda i justament celebrada.

El dia 13, tingué lloc la visita al Museu de Farmàcia i Medicina

retrospectives dels Laboratoris del Nord d'Espanya, instal·lat en una esplèndida finca de Masnou.

Féu els honors de la casa el mateix director i propietari, Dr. Joaquim Cusi, el qual, amb la seva exquisida amabilitat, ens explicà minuciosament els objectes del museu, llur evolució i finalitat.

Començarem per admirar una antiga i completa farmàcia procedent del convent de Benedictins de Santa Maria la Real, de Nàjera, *província* de Logronyo (Espanya). Aquesta farmàcia, de les darreries del segle XVII o principis del XVIII, en el seu primitiu lloc a Nàjera, estava constituïda per 3 salonets seguits (farmàcia, herboristeria i laboratori), presidits per la imatge de Sant Benet en una petita ornacina al centre de la farmàcia (encara avui existent en l'actual instal·lació). La part de fusteria és d'estil barroc; en la part baixa hi ha uns armariets, les portes dels quals estan pintades molt ingènument, i junt amb altres elements avui desmunts completen la primitiva instal·lació.

Els pots que, en nombre molt considerable, ocupen la prestatgeria de l'esmentada farmàcia, són de majòlica, de forma estrangulada els uns i de gerra els altres; n'hi ha de 5 ó 6 tamany i porten, de color blau-verd i groc, un escut de la Comunitat, que corona els rètols. L'important d'aquests pots és que es feren expressament per a aquesta farmàcia, i que no se'n coneixen d'altres amb semblant decoració.

Els flascons de vidre porten la mateixa decoració que els pots de majòlica. Dos taulells i d'altres accessoris de laboratori completen la farmàcia.

La resta del museu la formen, en nombre extraordinari, pots; retortes de gres, de ferro i de vidre; alambics de vidre; matrassos; sublimadors; utensilis de laboratori, d'herbolaria, de medicina domèstica, ex-vots, títols acadèmics, ex-libris, llibres, etc., tot relacionat amb les ciències de curar.

També poguérem veure part d'una esplèndida col·lecció de més de 600 gravats, amb la mateixa especialització característica del museu.

Finalment, el President, senyor Pelegrí Casades i Gramatxes, donà les gràcies en nom del CENTRE i de tots els assistents, i signà en l'àlbum de la casa, en nom de la Secció d'Arqueologia, una dedicatòria al·lusiva a l'admiració que ens causà la visita a tots.

El dia 16, el senyor Josep Rovira i Mas donà una sessió de pro-

jeccions dels principals monuments i indrets de les ciutats de Bèlgica: Ostende, Bruges, Gand, Brusselles, Lieja, Anvers, Malines i Lovaina, resultat de les excursions portades a terme per l'esmentat consoci en aquelles localitats. Féu notar les particularitats més característiques que distingeixen d'una manera especial els punts visitats, mereixedors del renom que han aconseguit entre els més notables d'Europa en els conceptes artístics, històrics i pintorescos.

BIBLIOTECA

REVISTES INGRESSADES ÚLTIMAMENT. - SUMARIS RESUMITS

ARXIU DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE TERRASSA

Fabra i Bofill, A. *Balaïtous*, 3.146 m. 1932-19.

PEÑALARA

Las Cuevas de Mañaria en las montañas de Vizcaya. 1932-23.

REVUE ALPINE. SECTION LYONNAISE DU CLUB ALPIN FRANÇAIS

Gaillard, M. E. *Histoire toponymique et alpine du Mont Pourric*. 1932-3.—Küssmaul, M. Kurt. *La seconde escalade hivernale de la Meije*. 1932-21.

CLUB ALPINO ITALIANO

Berti, A. *Cima Undici*. 1932-69.—Berti, A. *Cima Undici (Seconda Puntata)*. 1932-133.—*Nelle Alpi Marittime: Ascensioni e Ricognizioni*. 1932-149.—Conicci, Emilio. *Torre Dario Mazzeni (Alpi Giulie) Prima ascensione*. 1932-155.—Brehm, Haus. *Gran Zebrú, m. 3870. Ascensione diretta per la grande parete Nord*. 1932-161.—Semenza, C. *La frequenza nei rifugi della zona di confine dell'Alto Adige*. 1932-170.

DIE ALPEN. LES ALPES

Goethe, J. Wolfgang. *Briefe aus der Schweiz 1779*. 1932-121.—Beer, G. R. de. *Les premiers touristes anglais dans les Alpes suisses*. 1932-147.

LA MONTAGNE

Golcz, J. de. *La Face Sud de la Meije*. 1932-147.—Villoutreys, J. de. *Du Col du Midi au Col du Geant ou le triomphe du ski court d'été*. 1932-158.

BULLETIN PYRÉNÉEN

Cadier, George. *Le Pyrénéisme des sommets évolue*. 1932-1.—
Breton, H. Le. *Le Casque par le Sud*. 1932-11.

LA REVUE DU SKI

II Concours International de descente et slalom de la F. I. S.
Cortina d'Ampezzo 4-6 février 1932. 1932-53.

DONATIUS

- MARIN, A. & BLUMENTHAL M. & FALLOT, P.—*Observations géologiques sur le Nord-Ouest du Rif Marocain*.—(Dels autors).
- BLASI I VALLESPINOSA, F.—*Riberes del Gaià*.—Barcelona, 1931 (de l'autor).
- MARÍN Y BELTRÁN DE LIS.—*Riqueza minera del Pirineo*.—Zaragoza, 1930 (de l'autor).
- ABRIL I GUANYABENS, JOAN.—*Un capitol de la meva actuació a Tortosa*.—Tortosa, 1931 (de l'autor).
- ENCICLOPEDIA ESPASA.—*Barcelona*.—*Edición especial del artículo Barcelona*.—Madrid (del Dr. Josep Garrut).
- ENCICLOPEDIA ESPASA.—*Sevilla*.—*Edición especial del artículo Sevilla*.—Madrid, 1929 (del Dr. Josep Garrut).
- BIBLIOTECA DE TURISMO DE LA SOCIEDAD ATRACCIÓN DE FORASTEROS.—
Vol. XXV.—*La iglesia de San Pablo del Campo de Barcelona*.—(De l'Entitat).
- BIBLIOTECA DE TURISMO DE LA SOCIEDAD DE ATRACCIÓN DE FORASTEROS.—
Vol. XXVI.—*El Puerto de Barcelona*.—(De l'Entitat).
- DIPUTACIÓ PROVINCIAL DE BARCELONA.—*Anuari de les Biblioteques Populars*.—Barcelona, 1930 (de l'Entitat).
- MARTÍ ALBANELL, F.—*Notes històriques de la Parròquia de la Costa del Montseny*.—Barcelona, 1931 (de l'autor).
- CONFERENCE INTERNATIONALE DES SOCIÉTÉS DE TOURISME ALPIN 1930.—
—*Compte rendu Krakoro*.—1931 (de l'Entitat).
- WEBER, W.—*Barcelone*.—(De l'autor).
- GAUSSEN, H.—*Vegetation de la moitié orientale des Pyrénées*.—
Vol. I.—Paris, 1926 (de l'autor).
- VILANOVA, EMILI.—*Quadros*.—Barcelona, 1897 (del Dr. Josep Garrut).
- Agenda Lumière*.—1911 (del Dr. Josep Garrut).
- VENILLOT, LOUIS.—*Les Pèlerinages de Suisse*.—(del Dr. Josep Garrut).

NOVES ADQUISICIONS

- GIGON, F.—*Voix de l'Alpe*.
- AMADES & COLOMINAS & VILA.—*Imatgeria popular. Les Auques*.
Vol. I. Text.-Vol. II. Facsímils.—Barcelona, 1931.
- ENCICLOPEDIA UNIVERSAL ILUSTRADA EUROPEO-AMERICANA ESPASA-CALPE. Tom. V.—*Apèndice*.—1931.
- Geologie de la Mediterranée Occidentale*.—Vol. I, part II, 3-5.
Vol. II, part I, núms. 1-4.
- VENTOSA, MERCÈ.—*Ullisses y Polifem*.—Barcelona, 1910.
- SERRA Y PAGÈS, ROSSEND.—*La festa del Bisbetó a Montserrat i orígens de la mateixa*.—Barcelona, 1910.
- GOMIS, CELS.—*La lluna segons lo poble*.—3.ª edi.—Barcelona, 1910.
- VIGO, ENRIC.—*Aplec de balls populars del Pallars*.—Barcelona, 1909.
- PALAU I DULCET, ANTONI.—*Conca de Barberà. Guia de la Conca*.—Barcelona, 1932.
- GOEMAERE, PIERRE.—*Soleils de minuit*.—París, 1932.

CONFERENCIES I EXCURSIONS PROJECTADES
PER AL MES DE MAIG DE 1932

Dies 6 i 13.—A les 10 de la nit, el soci senyor Aristides Vallès donarà dues conferències sobre el tema *Travessia del Sahara i caceres al Níger*.

Dia 20.—A les 10 de la nit, repartiment de premis dels concursos d'esquí i del V Saló Català de Fotografies de Muntanya.

Dia 27.—A les 10 de la nit, el soci senyor Lluís Creus i Vidal donarà una conferència sobre el tema *La transformació d'Andorra*.

Aquestes conferències seran ilustrades amb projeccions.

ADVERTIMENT.—Es demana als socis del CENTRE, vulguin indicar les conferències i excursions que tinguin preparades per a aquest curs, per tal de poder ordenar-les amb temps.

Secció de Fotografia

Dia 1.—Excursió a Guardiola de Fontrubí.

Dia 8.—Excursió colectiva a Sant Llorenç del Munt.

Dies 15 i 16.—Excursió a Ulldecona.

Dia 22.—Excursió a Olivella i Jafra.

Dia 29.—Excursió a Sant Benet de Bages.

ADVERTIMENT.—A les 10 de la nit del primer dijous, es projectaran diapositives de triades colleccions dels socis, els noms dels quals s'anunciaran oportunament.

Les hores de sortida i els altres detalls de les excursions, es convindran en les reunions dels dijous, a les 10 de la nit, i seran posades de manifest en la taula d'anuncis.

AGRUPACIÓ DE CINEISTES

L'Agrupació de Cineistes continuarà les sessions de l'«Escola d'Argumentació» del I Concurs Català de Cinematografia Amateur, els dimarts dies 13, 19 i 26.

Secció d'Esports de Muntanya

Per aquest mes aquesta Secció té en projecte:

Dia 8.—Excursió a Bellmunt.

Dies 15 i 16.—Excursió a les Guilleries.—Excursió a la serra de Cadí.

Dia 20.—Repartiment de premis dels Concursos d'Esquis i del V Concurs Català de Fotografies de Muntanya.

Dia 22.—Excursió de clausura de la temporada, amb auto-car, a Guimerà.

ADVERTIMENT.—La Secció estableix els divendres, de 8 a 9 de la vetlla, per a canviar impressions i ultimar els itineraris i horaris de les excursions del diumenge.

Secció d'Arqueologia i Història

CONFERENCIES

Dies 4 i 11.—A les 7 de la tarda, el soci senyor Jeroni Martorell donarà dues conferències sobre el tema *Conservació de monuments a Catalunya. Art Romànic i Pre-romànic. Barcelona. Martorell. Sant Feliu de Guíxols. Olèrdola i Cornellà.*

Dià 18.—A les 7 de la tarda, el soci senyor Ferran Valls i Taberner donarà una conferència sobre el tema *L'Arxiu de la Corona d'Aragó*.

Dià 25.—A les 7 de la tarda, el soci senyor Adrià Gual donarà una conferència el tema de la qual s'anunciarà oportunament.

Aquestes conferències seran il·lustrades amb projeccions.

VISITES I EXCURSIONS

Dià 22.—Visita a l'Arxiu de la Corona d'Aragó.

Dià 29.—Excursió a Girona.

ADVERTIMENT

Es prega als concurrents a les excursions, visites i altres actes, que no es descuidin de portar la insígnia del CENTRE, per tal d'evitar confusions amb persones que, titulant-se excursionistes, no guardin la deguda compostura.

BUTLLETÍ DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA*Publicació mensual*

Un vol. anyal de 384 pp. text, 96 pp. làmines i nombrosos gràfics,
i un SUPLEMENT de 192 pp.

Abonament: Socis del CENTRE, 15 pessetes anyals

SUMARI DEL BUTLLETÍ D'ABRIL DE 1952

De Lleida a Tortosa passant per Aragó, per F. BLASI I VALLES-PINOSA. — *Entorn de la pàtria i genealogia del descobridor d'Amèrica*, per LLUÍS ULLOA. — *Bibliografia (Rnd. P. Josep Capdevila, C. M. F. La Mare de Déu del Bon Succés)*

LAMINES

XXV. *Tamarit de Llitera. Vista general. Antiga església de Sant Miquel.*—XXVI. *Tamarit de Llitera. Porta de l'església parroquial. Porta de la part enderrocada de l'església.*—XXVII. *Barbastre. Vista general. Alquèçar. Vista general.*—XXVIII. *Alquèçar. Plaça del poble. Castell.*—XXIX. *Alquèçar. Altar major de la parròquia. Sant Crist de l'església parroquial.*—XXX. *Alquèçar. Entrada a l'església del castell, avui parroquial. Abiego. Casa Paul*, per C. E. C., F. BLASI, J. NONELL i A. BERGNES